

A MAGYAR PARLAGI BAROMFI NYOMÁBAN III.

A Magyar Kisállatnemesítők Génmegőrző Egyesülete szervezésében idén is folytattuk azt a terepi munkát, melynek célja a régi magyar baromfi-fajták parlagi állományainak felmérése a Kárpát-medencében.

2004. júliusi tanulmányutunkon első-sorban a korábbi információk alapján leőhelyként feltételezhető székelyföldi falvakba látogattunk el.

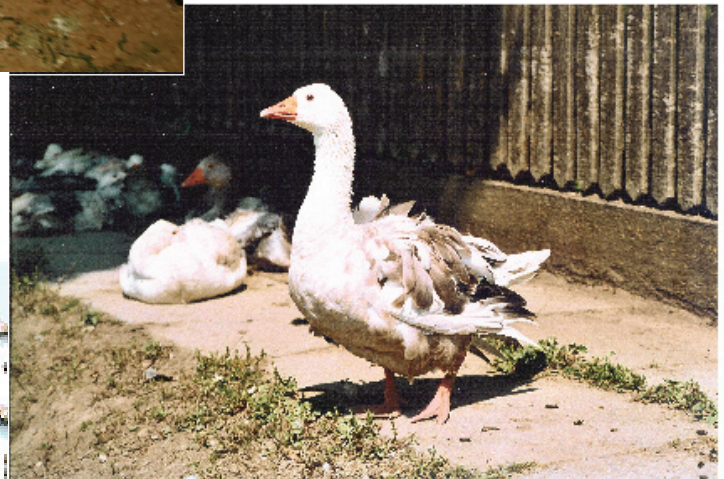
A Székelyföld északi részén, a Sajó völgyében sok parlagi lúdtípussal találkoztunk (Goreni, Nadasz). Különösen gazdag víziszárnyasokban a Székelyföld déli része (Székelyudvarhely és

Segesvár között), a Homoród és a Küküllő völgye és környéke (Homoródszentpéter, Homoróddaróc, Ócfalva, Városfalva, Bögöz, Nagyalambfalva, illetve Székelykeresztúr, Újszékely Székelysárd, Székelyszenterzsébet, Kissolymos, Székelyderzs). Ez utóbbi helyeken a kopasznyakú tyúk parlagi változatai és az erdélyi tarka pulyka is több helyen előfordul, de kisebb mennyiségben.

A Székelyföldön a háztáji lúd-állományok egy része fodrostollú, helyi szóhasználatul „rongyos liba”. A parlagi lúd simatollú változatát gyak-

ran a fodrostollúval együtt tartják, ezért az állományok jelentős része heterozigóta. A magyar parlagi lúd különböző színváltozatai közül a tarka a legjellemzőbb, de gyakori az egyszínű szürke és a fehér változat, és előfordulnak különleges színű egyedek is (Székelyszenterzsébeten pl. fehérsrózsaszínes árnyalatú libát is láttunk). Székelyudvarhelyen és Segesváron felvettük a kapcsolatot olyan tyúk-tenyésztőkkel, akik erdélyi kopasznyakú fajtát tartanak évek óta. A jövő évben lehetőség lesz ezen állományoktól származó keltetőtojás beszerzésére,

ami a hazai génbankok fenntartásában jelent nagy segítséget.

Eddigi erdélyi tanulmányútjaink egyes baromfifajokra vonatkozó, legfontosabb megállapításait az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- A falvakban általában vegyes parlagi tyúkállományok találhatóak, de gyakran előfordulnak a magyar és az erdélyi kopasznyakú tyúk típusai (kendermagos, fogolyszínű, fekete és sárga, szintípusok, kopasznyakú és búbos változatok). Az elzárta székelyföldi és a mezősegi falvakba idegen fajtájú állatok ma még nem nagyon jutnak el. A falvakban található parlagi tyúkállományok típusai alkalmasak helyi fajták és génbanki állományok kialakítására.

- A pulyka aránylag ritka, útjaink során a bronz- és a fehér pulyka közti átmeneti színváltozatokat láttuk a Gyimesekben és a Székelyföldön. Egy helyi parlagi tarka pulykafajta kialakítható lenne az összegyűjthető egyedekből. Fekete- és bronzszínű pulykát a Mezőségben és a Székelyföldön is találtunk.

- A magyar parlagi lúd sokféle változata megtalálható a Mezőség és a Székelyföld egyes részein. A fodros-tollú változat aránya sok faluban az 50%-ot is meghaladja. Magyar kacsát ritkábban láttunk, a fehér és a vadas

mellett a fekete-tarka színváltozat is előfordul.

- A gyöngytyúk tartása a felkeresett vidékeken igen ritka.

Ezúton is köszönjük az FVM Állattenyésztési Alap támogatását, mely lehetővé tette munkánkat.

Kis csapatunk nagy lelkesedéssel végezte azt a felmérést, mely a Magyarországon őshonosként vagy régen honosultként számon tartott baromfifajták előfordulásának felmérését célozta a Kárpát-medence távolabbi, magyarlakta területein.

Úgy érezzük, hogy munkánk során jelentős eredményeket értünk el, és reményeink szerint ezek a felmérések is hozzájárulnak a régi magyar állatfajták és a hagyományos termelési módok megőrzéséhez, újjáéledéséhez régióinkban. Reméljük azt is, hogy munkánk folytatható lesz, és kiterjed a Kárpát-medence egész területére és más állatfajok vizsgálatára is.

SZALAY ISTVÁN

(FOTÓK: KISNÉ DO THI DONG XUAN
ÉS SZALAY ISTVÁN)